1850. No. 91.

LEEUWARDER COURANT.

DINGSDAG den 12 NOVEMBER.

De middelprijzen van de *in-* en *uitlandsche Tarwe* en *Rogge*, waarnaar de zetting van den prijs van het *Tarwe-*, *Rogge-* en *Zwitserschbrood* moet worden geregeld, zijn op de markt van Vrijdag den 8 November 1850, te *Leeuwarden*, geweest als volgt:

Van de *Tarwe* per mudde . . . . *f* 9,50.
Van de *Rogge* per last, voor het *Roggebrood* . . . - 177,00.
Van de *Rogge* per last, voor het *Zwitschersbrood* . . - 177,00.

Leeuwarden, *De Commissaris des Konings in de provincie Friesland*,
den 9 November 1850. VAN PANHUIJS.

LONDEN, den 7 November.

De minister *John Russell* heeft op een brief van den prot. bisschop van Durham, betrekkelijk de poging van den Paus tegen het protestantisme, onder anderen geantwoord, dat hij die aanranding beschouwt als onbeschaamd en listig en mitsdien over die zaak even verontwaardigd is als elk ander. De vele onkundige Ieren konden op eene andere dan de thans beproefde wijze onderrigt ontvangen. Het gezag, hetwelk de Paus zich aanmatigt, is onbestaanbaar met Hr. Ms. suprematie, de regten onzer geestelijkheid en de geestelijke onafhankelijkheid der natie. Mijne bezorgdheid is echter minder groot dan mijne verontwaardiging. Men zal niet dulden, dat eenig vreemd Vorst aan Engeland eenig juk oplegge. De tegenwoordige staat der wet zal naauwkeurig onderzocht en de gepastheid van het nemen van eenen maatregel betrekkelijk de bedoelde aanmatiging van gezag bedaardelijk overwogen worden. Die aanmatiging van eenen vreemden Vorst, die weinig magt bezit, is echter veel minder gevaarlijk dan de oneenigheden, die in den boezem onzer eigene kerkelijke aangelegenheden worden opgemerkt.

BERLIJN, den 7 November.

Het blijkt, dat het door Pruisen gegeven bewijs, dat deze staat in de daad gezind was, om op eene vredelievende wijze tot een vergelijk te komen, door deszelfs tegenstanders niet op den regten prijs is gesteld geworden. Het bewind heeft thans de overtuiging erlangd, dat de tijd gekomen is, om zich in ernst te doen gelden, en in den minister-raad van gisteren is, onder voorzitting des Konings, besloten, om *geheel het Pruisische leger op den voet van oorlog te brengen*, en de reserve zoo wel als de landweer onder de wapenen te roepen.

Het vereenigen der Pruisische strijdkrachten maakt het terugtrekken der troepen, die tot dus verre Baden en Hamburg bezet hebben, noodzakelijk, en reeds zijn de vereischte bevelen daartoe uitgevaardigd.

Het bovengenoemde besluit is teweeggebragt door het mislukken van de door Pruisen aangewende pogingen, om het voortrukken van de Bonds-troepen in Hessen te doen staken. De Oostenrijksche gezant schijnt niet ongenegen te zijn geweest, om het oor daaraan te leenen; maar de stijfhoofdigheid van den heer *Hassenpflug* schijnt de bovenhand te hebben behouden. Men heeft van Pruisen gevorderd, dat het Keur-Hessen zou ontruimen. De generaal *v. d. Gröben* heeft last bekomen, om alsnu *alleen naar militaire beginselen te werk te gaan*. Bij Fulda zijn de wederzijdsche troepen in elkanders tegenwoordigheid. Reeds heeft het gerucht geloopen, dat zij handgemeen waren geweest; maar dit is nog niet bevestigd. Het heeft ook veel opzien gebaard, dat men een uit Baden terugkomend bataillon Pruisische troepen den doortogt door Frankfort heeft bemoeijelijkt.

— In den gespannen toestand der politiek van den dag is tot nu toe geene verandering gekomen. Het berigt van het mobiliseren van het Pruisische leger wordt bevestigd, daar de *Staats Anzeiger* het door den Koning geteekende en door de ministers gecontrasigneerde besluit daartoe openbaar maakt.

De *Deutsche Reform* zegt, dat Pruisen nog steeds bereid blijft om de geschillen door minnelijke, doch eervolle middelen te beslissen, maar dat, indien men den weg der wapenen wil inslaan, Pruisen dien met moed zal betreden. De Koning sprak bij het onderteekenen van bovengemeld gewigtig besluit de woorden: God schenke daartoe zijnen zegen! en gewis, zegt het ministeriële blad, zal het Pruisische volk die woorden met geestdrift zijnen Vorst nazeggen. Gaarne had de Pruisische regering dit offer aan zijn volk gespaard, maar hoe doordrongen zij is van het besef, dat men niet met ligtvaardigheid en voorbarig tot ernstige maatregelen moet overgaan, zoo weet zij ook, dat de natie bereid is met vaderlandsliefde dit offer te brengen, wanneer het zijne eer geldt. De Pruisische regering wil nog steeds, gelijk vroeger, op het gebied der onderhandelingen blijven. Zij koestert nog het vertrouwen, dat Oostenrijk, alleen om Pruisen te vernederen, het belang van Duitschland en van den Europeschen vrede niet in de waagschaal zal stellen en de verantwoordelijkheid van eenen smadelijken broederkrijg niet op zich zal laden; maar deze hoop mag, tegenover de jongste gebeurtenissen en hetgeen men in de laatste dagen ondervonden heeft, de voorzigtigheid niet uit het oog doen verliezen, om op het uiterste bereid te zijn.

van den 8sten.

Men verneemt dat Oostenrijksche troepen, van Bamberg komende, in Koburg binnengerukt zijn, naar men vermoedt, zich begevende naar Sleeswijk Holstein. De hertog van Koburg zou zich hier bevinden.

Te oordeelen naar de *Deutsche Reform* geeft de Regering de hoop nog niet op, om door hare nadrukkelijke krijgstoerustingen nog tot eenen eervollen vrede te geraken.

Heden is het antwoord uit Weenen ontvangen; reeds is de ministerraad daarover vergaderd. Een definitief besluit zal overigens eerst genomen worden na eene nadere beraadslaging, onder het voorzitterschap des Konings, waartoe ook de aankomst van graaf *Bernstorff*, die door ongesteldheid, is vertraagd, zal worden afgewacht.

HAMBURG, den 7 November.

Naar men verneemt heeft het Sleeswijk-Holsteinsche Stadhouderschap geweigerd te voldoen aan het bevel van den Duitschen Bondsraad om den oorlog te staken. Pruisen heeft ook zijn aanbod om door zijne bemiddeling een wapenstilstand te bewerken, teruggenomen, omdat het Stadhouderschap voor een wapenstilstand voorwaarden stelde, die Denemarken nimmer kon aannemen.

Het Stadhouderschap schijnt dus besloten te hebben om aan al de vreemde Mogendheden het hoofd te bieden. Een gevolg daarvan waarschijnlijk is het, dat de overste *von der Tann* zich met verlof naar Beijeren begeeft, en de majoor *Aldosser* de dienst verlaten heeft; hiermede verliest het Holsteinsche leger, in het uur des gevaars, twee zijner uitstekendste buitenlandsche officieren.

Men verzekert dat de Bondsraad besloten heeft 25,000 man Oostenrijksche troepen, door Saxen, naar Holstein te zenden, om aan zijne maatregelen tot herstel van den vrede en tot vereffening van de Sleeswijk-Holsteinsche aangelegenheid kracht bij te zetten.

'sGRAVENHAGE, den 9 November.

Onder dagteekening van den 30 October ll. is, door het comité van voorzitters, secretarissen en algemeenen penningmeester van het Koninklijk Nederlandsch Instituut, Z. M. den Koning een adres aangeboden, waarin voorkomt: „dat het op de voorgestelde begrooting der staatsuitgaven, voor het jaar 1851, uitgetrokken cijfer, ten behoeve dezer instelling, weldra over hetzelve zal beslissen; dat dit cijfer hetzelfde is gebleven als dat, hetwelk tot het indienen van het adres van December 1849 aanleiding heeft gegeven; dat, terwijl de inrigting geheel op den vorigen voet is gebleven, zij zich thans weder op hetzelfde standpunt bevindt als op de genoemde dagteekening; dat, indien dit cijfer niet veranderd wordt, de geldelijke opoffering, welke de Koninklijke beschermheer, zich, uit eigene middelen, ter gunste van het Instituut heeft getroost, alleen zal hebben gestrekt tot eene kortstondige verlenging van deszelfs bestaan, en dat dit voorzeker evenmin Hoogstdesselfs bedoeling kan zijn geweest als het die van het Insituut zou kunnen zijn, om een onbescheiden wensch naar een herhaald bewijs van 's Vorsten milddadigheid te uiten." Gelijkluidende adressen zijn bij de beide Kamers der Staten-Generaal ingediend.

— De minister van justitie, voorloopig belast met het bestuur van het departement voor de zaken der hervormde eeredienst, ens., heeft bij dispositie van 2 dezer, aan de kerkbesturen der onderscheidene Ned. Israëlitische Hoofd-Synagogen in het rijk, enz., te kennen gegeven, dat door de groote kerkeraden tot gedelegeerden voor de vergadering, welke alhier zal worden gehouden, om te beraadslagen over de aangelegenheden van het Israëlitische kerkgenootschap, zijn benoemd de heeren: voor de Ned. Israël. Hoofd-Synagoge te Amsterdam, mr. *S. E. Nijkerk* en mr. *A. C. Cosman*; Amersfoort, *B. E. Herschel*; 's Gravenhage, *T. Polak Daniels*; voor de Ned. Portug. Israël. Hoofd-Synagoge aldaar, mr. *A. de Pinto*; voor de Ned. Israël. Hoofd-Synagoge te Groningen; dr. *L. Ali Cohen*; 's Bosch, *J. Hartogensus*; Leeuwarden, *J. B. Drielsma*; Maastricht, *S. Bloemendaal*; Middelburg, *Victor van Lissa*; Nijmegen, *L. J. Bodding*; Rotterdam, *D. M. Ezechiels*, en Zwolle, *J. Philipson*.

Wijders zijn, volgens voorloopig onderzoek van de processen-verbaal der verkiezingen, door de leden der gemeente benoemd, de heeren: mr. *M. J. van Gigch*, te 's Gravenhage; mr. *M. H. Godefroi*, Amsterdam; dr. *S. J. Mulder*, Amsterdam; *A. Lehren*, Amsterdam; *E. B. Rubens*, Amsterdam; *J. E. Benjamins*, Amsterdam; mr. *J. E. Goudsmit*, Leyden; *P. A. Z. Jacobs*, Amsterdam; mr. *E. J. Asser*, Amsterdam; *B. S. Berenstein*, 's Gravenhage; *S. van Lier Es*, Utrecht; mr. *A. S. van Nierop*, Amsterdam, en *L. L. Jacobson As.*, Rotterdam. De vergadering zelve zal al deze benoemingen moeten verifiëren.

Voorts is bepaald, dat de vergadering in deze residentie zal te zamen komen Woensdag 20 November 1850, des voormiddags ten 10 ure, in het locaal van het departement voor de zaken der herv. eeredienst, ens.

— Volgens het verslag der commissie uit de Tweede Kamer, over het ontwerp tot wijziging der wet van 1846 op de burgerlijke pensioenen heeft dit voorstel der Regering tot onderscheiden bedenkingen aanleiding gegeven. Terwijl men vooreerst den vorm van het ontwerp niet kan goedkeuren, omdat door het uitnemen, inlasschen en wijzigen van talrijke artikelen in eene wet van vrij grooten omvang, groote wanorde zoude ontstaan, zoo was buitendien de groote meerderheid gestemd tegen de twee hoofdwijzigingen welke worden voorgesteld te weten: opheffing van het pensioenfonds voor burgerl. ambt. en de verandering van stelsel omtrent de bijdragen der ambtenaren tot dat fonds. Buitendien is in de afdeelingen de belangrijke vraag ter sprake gekomen, of niet eene geheele afschaffing der pensioenen wenschelijk ware; terwijl vele leden dit stelsel met kracht verdedigden, hebben andere het met nadruk bestreden.

— Uit het verslag der commissie van rapporteurs der Tweede Kamer (de heeren *Schooneveld*, *van Voorst*, *Dirks*, *Westerhof* en *Storm van 's Gravesande*) over het ontwerp van wet, ter bepaling van het registratie-regt op de brieven van naturalisatie, blijkt, dat de meerderheid der leden in de afdeelingen het daarbij bepaalde vast regt van *f* 50 billijk heeft geoordeeld, en niet te hoog voor ons land, waar van oudsher, en ook in het belang van den handel, het verkrijgen van het voorregt van den staat van Nederlander nooit is bemoeijelijkt. Enkele leden achten evenwel het regt van *f* 50 te laag — anderen daarentegen te hoog. — Vrij algemeen verlangde men, dat van de betaling van het regt bij de wet vrijgesteld zouden worden: 1°. degenen, die in vorige jaren van den Koning brieven van naturalisatie ontvangen en, het daarop geheven regt betaald hebbende, thans om allen twijfel over de wettigheid van die brieven af te snijden, daarenboven, op grond der wet van 28 Julij 1850, de naturalisatie mogten verlangen; 2°. de zoodanigen, aan wie, ingevolge art. 7 dier wet, de naturalisatie mogt worden verleend ter belooning van uitstekende diensten, aan het Rijk bewezen.

Aan dit verlangen is door de Regering voldaan in een gewijzigd ontwerp. — Voorts heeft de Regering, naar aanleiding van den daaromtrent in het verslag geuitten wensch, verklaard, dat binnen kort een wets-ontwerp tot wijziging der wet van 28 Julij 1830 zal worden voorgedragen.

— Men weet dat de baron *van Westreenen van Tiellandt*, den 22 November 1848 alhier overleden, bij uitersten wil zijne verzamelingen van boeken, handschriften enz. aan het Rijk heeft nagelaten, om, behoorlijk gerangschikt en tot één geheel gebragt, het *Museum-Meermannum Westreenianum* uit te maken, en bij wijze van bezigtiging, lezing en raadpleging, doch nimmer van uitleening, ten gebruike te verstrekken; terwijl het opperbestuur over dat museum aan den tijdelijken bibliothecaris der Koninklijke bibliotheek is opgedragen. Na voorafgegane Koninklijke magtiging tot aanvaarding, zijn die verzamelingen in September 1849 aan voornoemden bibliothecaris overgegeven.

Ofschoon men alle reden had om hier eene rijke verzameling van zeldzaamheden te verwachten, is bij nader onderzoek gebleken dat die verwachting nog verre overtroffen werd toen men het geheel kon overzien. Behalve eene gewone bibliotheek van ongeveer 12,000 boekdeelen, waaronder de vakken der oudheidkunde, bibliographie, muntkunde en plaatsbeschrijvingen, zich door rijkdom onderscheiden, bevat het zoogenaamde kabinet van den baron 200 handschriften, sommigen van hoogen ouderdom en van uitnemende schoonheid en waarde; 1200 drukwerken der 15de eeuw, waaronder zeldzame editiones principes, xylographische drukken, de beide Latijnsche uitgaven en den tweeden Hollandschen druk van den Spiegel onzer behoudenis, een volledig en eenig exemplaar van den Donatus, met de Haarlemsche letters gedrukt, eene uitgebreide verzameling van fragmenten van den Donatus en van het Doctrinale van *Alexander Gallus*; 86 werken op perkament gedrukt, waaronder: het Psalterium, te Mentz in 1459 gedrukt, 36 Aldijnen, 500 Elzevirs en eene menigte zeldzame of merkwaardige boeken, onder anderen een fraai volledig exemplaar van den Polyglot van Ximenes, prachtuitgaven, groot-papieren enz.; eindelijk ongeveer 8000 zeldzame staatkundige stukken, betrekkelijk de geschiedenis der Nederlanden. Het kabinet antieke Grieksche en Romeinsche penningen en moderne medailles en munten bestaat uit ongeveer 10,000 stuks. De verzamelingen van Egyptische, Etrurische, Grieksche, Romeinsche, Germaansche en andere oud- en zeldzaamheden zijn zeer aanzienlijk en bevatten vele opmerkelijke stukken, welke zelfs aan grootere musea tot sieraad zouden verstrekken. Behalve dit alles is er nog eene belangrijke collectie zegels en afgietsels van gesneden steenen, autographen, platen en kaarten.

Het nazien van deze tallooze voorwerpen, het catalogiseren der boeken en de rangschikking van beide, waaromtrent door den erflater niets was bepaald, heeft veel tijd en moeite geëischt. Men verneemt, dat men thans zoover hiermede gevorderd is, dat met de in orde brenging van het locaal, het plaatsen der noodige kasten enz., een begin kan gemaakt worden, waarna de inrigting van het museum, als zoodanig, zal volgen; zullende de dag der opening van hetzelve alsdan nader worden aangekondigd.

— De heer *von Roesgen von Floss*, te dezer stede, heeft octrooi verkregen op de invoering eener nieuwe, buiten 's lands ondekte wijze om brandstoffen, vooral turf, te verkoolen, en wel door een stroom van tot gloeihitte gebragten stoom, waarbij de brandstoffen niets van hare brandbare zelfstandigheden verliezen zouden; de aldus verkregen turfkool zou meer warmte geven, dan de beste houtskool, en hier te lande naauwelijks half zooveel kosten als steenkolen.

ZUTPHEN, den 28 October.

Eene buitengewone en belangrijke plegtigheid vond gisteren te Warnsveld in de namiddag godsdienstoefening plaats. Mejufvr. *L. M. M. van Hedenbach Wakker*, eene der achtingwaardigste leden dier gemeente, door de Vrouwen-Vereeniging *ter bevordering der Evangelisatie van China*, te *Rotterdam*, in staat gesteld om als Zendelinge derwaarts te vertrekken, ontving een openlijk kerkelijk afscheid.

De godsdienstige toespraak van den leeraar Ds. *C. J. Wijnaendts*, naar aanleiding van Joh. XVI: 33b was geheel tot dit doel ingerigt. Zij werd gevolgd door het vurige gebed voor China, voor *Gützlaff* en zijne medearbeiders, en inzonderheid voor haar, die eerlang met en nevens hem voor de uitbreiding van het koningrijk der Hemelen onder de Chinezen hoopt werkzaam te zijn, waarna de gemeente zich vereenigde in de bede Gez. XCIX: 4a, 5b. *Och heilig haar dan in de waarheid; enz.* Uit naam der Vrouwen-Vereeniging *ter bevordering der Evangelisatie van China* alhier, werd haar vervolgens een exemplaar der Bijbelvertaling van *v. d. Palm* als aandenken aangeboden. Na eene korte toespraak van den Leeraar, betreffende dit geschenk, hief de Gemeente als afscheidsgroet aan de vertrekkende zuster Gez. XX: 9 aan: *Kom treedt dan nu gemoedigd voort enz.*, terwijl de geheele plegtigheid met zegenbede besloten werd.

De collecte voor de Evangelisatie van China, bij deze godsdienstoefening gehouden, bragt bijna *f* 44 op.

— Sedert 1846 heeft de heer dr. *J. R. van Maanen*, op den huize *Briellard*, bij Barneveld, zich er op toegelegd het verbouw der maïs op de zandgronden aldaar te bevorderen. Hoezeer voor als nog daarin niet genoegzaam geslaagd, blijft hij daarmede echter ijverig voortgaan, en na de goede uitkomst, door hem, in weêrwil van het voor dit gewas hoogst ongunstig voorjaar, later verkregen, heeft hij de volle overtuiging erlangd, dat het welslagen hier te lande grootendeels van de zorgen van den verbouwer afhangt, en dat de opbrengst de uitgaven van werkloon rijkelijk vergoedt. Hij heeft van melkvee, enkel met maïsgroen gevoederd, goede boter bekomen.

GRONINGEN, den 7 November.

Daar de leden van de Staten dezer provincie, zoowel de buiten als in de stad wonenden, inzagen, dat het zeer wenschelijk zou zijn, gelegenheid te hebben, elkander nu en dan te spreken, ook buiten de vergaderingen, zoo zijn zij met een logementhouder overeengekomen, dat deze eene zaal ter hunne beschikking zal houden, op de dagen, dat er Statenvergadering wordt gehouden. Er vereenigen zich daar dan vele leden uit de stad en provincie, en vele zaken worden er in het belang der provincie besproken.

— Gisteren is aan de Hoogeschool alhier tot doctor in de beide regten gepromoveerd, de heer *D. Fockema*, van Leeuwarden, na het verdedigen van eenige *Quaestiones Juris Inaugurales*.

LEEUWARDEN, den 11 November.

De weleerw. zeer gel. heer *H. L. Vinke*, van Delfshaven, naar de Hervormde gemeente te dezer stede beroepen, heeft gisteren avond zijne intreerede gehouden, naar aanleiding van Efez. 4 vers 11—17, na alvorens Woensdag avond ll. bevestigd te zijn door den weleerw. zeer gel. heer *M. van Staveren*, die bij deze gelegenheid tot tekst gekozen had Joh. 4 vers 34—38.

— Bij herstemming in het kiesdistrict Sneek, tusschen de heeren *F. Witteveen* en *J. Meinesz*, is tot lid van de Provinciale Staten van Friesland verkozen de heer *Folkert Witteveen*, medicinae doctor te Lemmer, met 321 stemmen, terwijl op den heer *Jolle Meinesz* zijn uitgebragt 85 stemmen en 5 stembriefjes van onwaarde verklaard.

— Men verneemt, dat bij de Kamer van Koophandel en Fabrieken in Friesland, gevestigd ter dezer stede, ontvangen is een exemplaar van de Regeringswege uitgegeven Algemeene Statistiek van den Handel en de Scheepvaart in het Koningrijk der Nederlanden over 1849, alsmede hoogst belangrijke Handelsberigten in het vereenigd Koningrijk Groot Brittannije en Ierland, betrekkelijk den Handel en de Scheepvaart in dat rijk, van de eerste acht maanden in 1850, vergeleken met die in dezelfde tijdperken der jaren 1848 en 1849.

— Bij Z. M. besluit van den 2 dezer is benoemd tot kantonregter te Oldeberkoop den heer mr. *J. A. Fontein*, thans substituut-griffier bij de arrondissements-regtbank te Sneek, en zulks ter vervanging van den heer *J. v. d. Veen*, te Wolvega, overleden.

— Door het departement van binnenl. zaken is aan de onderscheidene heeren commissarissen des Konings ter invulling toegezonden, een model-staat, ter opgave van de thans bestaande provinciale staten, met aanbeveling om voortaan bij het ontstaan van mutatien, zoowel bij het collegie van ged.- als der prov. staten, daarvan onverwijld mededeeling te doen. Deze opgave moet strekken voor het aanleggen van een register bij voorz. ministerie, bevattende al de leden der provinciale staten in ons rijk.

— De minister van binnenlandsche zaken heeft ter kennis van het publiek gebragt, dat bij den boekhouder en kassier van de *Nederl. Staats-Courant* te 's Hage, verkrijgbaar is, tegen den prijs van *f* 3,50, de aanspraak door den Minister van finantien op den 14 October jl. gehouden bij het overbrengen van de staats-begrooting voor het dienstjaar 1851, mitsgaders de gemelde staats-begrooting, daarbij behoorende memorien van toelichting, uitgewerkte en toelichtende staten en verdere bijlagen.

— De minister van finantien heeft bekend gemaakt dat de vaartuigen, dienende voor de in- en uitklaringen bezuiden de Engelsmansplaat en op het Uithuizerwad bewesten de Wadton op de hoogte van Warffum (in Groningen), den 15 dezer zullen verzeilen, het eerste naar Oostmahorn of in geval van nood naar Ezumazijl, en het tweede naar Zoltkamp.

— De minister van justitie heeft verklaard dat het eenzaam opsluiten van gevangenen in strijd is met de bestaande wetgeving. Het cellulaire gevangenisstelsel zal derhalve hier te lande vooreerst niet ingevoerd kunnen worden.

— De Staten van Overijssel hebben tot hun Commissaris bij de Overijsselsche kanaal-maatschappij gekozen jhr. mr. *C. Bakker*, in plaats van den heer *Bruce*.

— Men verneemt, dat aan de belanghebbenden is te kennen gegeven, dat de acten van aanstelling der *herbenoemde* ambtenaars bij de provinciale gouvernementen, *vrij zijn van registratieregt*, doch dat die acten als behelzende eene *gunstige* beschikking, van *segel* moeten voorzien worden.

— Directeuren der te Rotterdam gevestigde Maatschappij *tot redding van Schipbreukelen* hebben, in hunne vergadering van den 6 dezer, besloten te doen uitreiken de *gouden medaille* aan den heer *G. Fabius*, luitenant ter zee 1ste klasse, ridder der militaire Willemsorde 4de klasse en commandant van de Nederlandsche oorlogsstoomboot *Suriname*, voor het op den 18 October ll., op zijne reis van Nederland naar Batavia, redden der equipage van het in zinkenden staat verkeerende Engelsche brikschip *Henry & Jane*, gevoerd door kapitein *J. James Mc. Kever*, op zijne reis van Engeland naar Gibraltar, hen aan boord van zijnen bodem overnemen, met zeemans gastvrijheid verplegen en te Madera veilig aan wal zetten.

— Naar men verneemt, moet er zich een aanzienlijk getal schoolonderwijzers, waaronder ook die gehuwd en gevestigd zijn, hier te lande voor de Oost-Indische schooldienst aangegeven hebben.

— Wij ontleenen aan het *Handelsblad* hetgeen volgt:

— Donderdag ll. had te Amsterdam in het locaal *het Wapen van Amsterdam*, de algemeene vergadering plaats van afgevaardigden der onderscheidene in ons vaderland gevestigde vereenigingen tot bevordering des christendoms onder de Chinezen. De heer *J. van Eik* opende, als voorzitter der Amsterdamsche vereeniging, deze zamenkomst met eene korte toespraak, waarop het gebed door prof. *Millies*, werd gedaan. Bij acclamatie werd de heer *van Eik* tot voorzitter dezer vergadering gekozen, terwijl prof. *Millies* voor den kranken secretaris *A. Bakker* optrad en tot mede-secretarissen hem werden toegevoegd prof. *Domela Nieuwenhuis* en ds. *A. A. Stuart*. Prof. *Millies* deed een kort verslag van de oprigting en den aanvankelijken arbeid der vereenigingen. Uit het verslag der commissie tot onderzoek van de uit te vaardigen zendelingen bleek, behalve dat te Rotterdam reeds eene welopgeleide zendeling-zuster op het punt staat van naar China te vertrekken, nog vier anderen tot dien belangrijken zending-arbeid werden gevormd. De penningmeester der hoofdvereeniging deed rekening en verantwoording. Na nog eenige zamensprekingen over het Hongkongsche protocol van 20—26 Februarij ll. en eenige mededeelingen, zoo uit Engeland als Duitschland, nopens den aard der werkzaamheid in China ontvangen, ging men over tot de behandeling van het concept-reglement voor de gemeenschappelijke vereenigingen. Na velerlei discussien werd dit reglement aangenomen. Hierop werd tot voorzitter der volgende algemeene vergadering (weder te Amsterdam te houden) benoemd prof. *H. C. Millies*, en tot secretaris dr. *N. Beets*. Bij deze vergadering zal tevens eene openbare godsdienstoefening plaats hebben, waarin onderscheidene sprekers zullen optreden. Tot leden der commissie tot onderzoek der zendelingen werden benoemd: prof. *Millies*, ds. *van Marken* en *J. van Eik*, van Amsterdam; *H. Hiebink*, te Rotterdam, dr. *N. Beets*, te Heemstede, en ds. *C. Westhoff*, te Nijmegen. Het dankgebed werd uitgesproken door ds. *J. J. van Toorenenbergen*, te Vlissingen. Hierna scheidde de vergadering, hoogst voldaan over de gulle en hartelijke wijze, waarop de Amsterdamsche broeders in het algemeen, maar de heer *J. van Eik* in het bijzonder, de buiten-leden had ontvangen en onthaald.

— De ontlediging van het Haarlemmermeer is in de afgeloopen maand October slechts met twee stoom-pompwerktuigen voortgezet, aangezien de *Lynden* tot het herstellen der pompzuigers en harten buiten werking is, terwijl ook de *Leeghwater* nog maar met acht pompen werkt, en door te sterke afwaaijing van het water dikwerf heeft moeten stoppen; daarbij zijn er menigvuldige regens gevallen. De waterspiegel is alzoo met slechts 2 duim verlaagd, zijnde het gemiddelde der waarnemingen aan het einde van de vorige maand op 2.98 el beneden A. P., en op den laatsten October 3 el beneden dat peil bevonden.

— Uit Friedrichstadt aan den Eider heeft men nadere berigten van onzen landgenoot, den heer *J. A. M. Mensinga*, leeraar der Remonstrantsche gemeente aldaar, tot 8 October, door de *Boekzaal* medegedeeld. »Met den 1 October begon het bombardement, hetwelk gedurende drie dagen met het allervreeselijkst geweld werd volgehouden. Soms werden 50 schoten in één minuut geteld, buiten een hevig klein geweervuur. Bij den aanvang waren reeds vele inwoners gevlugt en werd aan vrouwen en kinderen verlof gegeven, om de stad te verlaten. Ds. *Mensinga* wilde echter tot het uiterst oogenblik op zijnen post blijven en zijne waardige vrouw wilde hem niet verlaten. Eindelijk moesten zij wijken. Aan den avond van den 4den stond bijkans de geheele stad in vlammen. Des nachts ten 4 ure trok hij met zijne vijf oudste kinderen, te voet, den straatweg op, die gelukkig nog open was gebleven, nadat zijne vrouw twee twee uren te voren, met de drie jongste, op een' wagen vertrokken was. Vrouw en kinderen werden, op eenigzins meer verwijderden afstand, met hartelijke liefde opgenomen in het huis van den Pastoor *Schmidt* te Widsworth, terwijl Ds. *Mensinga* meer in de nabijheid wilde blijven en toevlugt vond op eene hofstede van den burgemeester *Schutt* te Coldenbuttel. Nadat de schrikkelijke strijd gestaakt was, bleek het eerst regt, welke verwoesting was aangerigt. Slechts een derde gedeelte der stad bleef gespaard. Al het overige, waaronder de kerk en school, ligt in puin. Intusschen bleef er veel reden tot dankzegging voor Goddelijke bewaring. Slechts tien van de inwoners werden gedood, en daaronder niet één lid van onze Gemeente. De eerste bom viel in een huis, schuins over de Pastorij. Plotselijk werd een schrikkelijk gegil gehoord, en spoedig werden twee gedooden, twee zwaar gewonden en twee gekwetste kinderen uitgedragen. De beide eerste waren uit eigen huis, gelijk zij meenden, naar eene veiliger schuilplaats gevlugt — en dáár trof hen het eerst de dood!

»Over de Pastorij van Ds. *Mensinga* scheen een beschermende Engel te waken. Terwijl het aan meer dan eene zijde bloot stond en hoog boven andere huizen uitstak, werden de muren door geenen kogel geraakt. Een gloeijende kogel viel op het dak en veroorzaakte brand, die echter door den moed en ijver van den trouwen *Karl Krusse*, klokkenluider der Gemeente, in tijds werd gebluscht. De schade, welke er overigens in de Pastorij geleden is, kon nog niet berekend worden.

»Welke nog de toekomst der stad en der gemeente worden zal, wie zal het met eenigen grond berekenen? Aanvankelijk verheugen wij ons, dat eene Commissie in ons Vaderland werkzaam is, om liefdegiften in te zamelen, tot leniging van den jammer, terwijl wij eerlang de naauwkeurigste berigten omtrent den toestand van zaken mogen te gemoet zien. Den 15 jl. is Ds. *J. J. van Vollenhoven* van Utrecht, laatst Predikant te Frederichstadt, met zijne echtgenoote, derwaarts vertrokken, om aanvankelijk eenige hulp te brengen en deel te nemen in het lot der ongelukkigen. Volgens eenen brief uit Hamburg, dato 18 October, zou hij den volgenden dag per stoomboot van Wismar naar Koppenhagen vertrekken, om van daar (na eene quarataine van 5 dagen) verder te gaan naar het doel zijner reize. Aan het overtrekken van den Eider viel niet te denken. De voorposten van beide zijden zoude niemand doorlaten.”

— De Portugeesche regering heeft met de heeren *Oliveira & Co.* eene leening van *f* 1,200,000 gesloten, rentende 6 pCt. en aflosbaar in 20 jaren.

— Van Petersburg wordt dd. 30 Oct. berigt: Zoo ver het gezigt reikt, van de Oorlogshaven af tot aan de Oranien baum, heeft het ijs zich vastgezet, westelijk is echter de passagie nog vrij; in de haven alhier zijn bereids voetgangers het ijs gepasseerd.

Het schip *Grietje Mollema*, kapt. *Hazewinkel*, is eergisteren te Croonstad gereed liggende om naar Amsterdam te vertrekken, wegens schuiving van het ijs, daarin bezet geraakt en zwaar lek geworden, een gedeelte der lading was gelost, en daarna het schip vol water geloopen.

— De wetg. magt in Brazilie heeft eene wet aangenomen, welke den slavenhandel en den invoer van negers tot *zeerooverij* verklaart, en aan de slavenhouders eene vergoeding van honderd gulden beloofd voor elken slaaf dien zij vrijlaten. De vrijgelaten slaven zullen worden overgebragt naar hun geboorteland, waar men hun de middelen zal verschaffen om door vrijen arbeid in hunne behoeften te voorzien. Voortaan zullen de reeders en bestuurders van schepen, die handel drijven op de kusten van Afrika, zich moeten verbinden om geen slavenhandel te drijven, en daarvoor eenen borgtogt stellen, gelijk staande met de waarde van het schip.

ALKMAAR, den 7 November.

Ter vervulling der vacature, door het overlijden van den wel eerw. heer *J. Boldingh* bij de Nederduitsche Hervormde gemeente alhier ontstaan, is heden het volgend twaalftal geformeerd: DD. *W. J. O. Sluiter*, te Zalk; *A. J. P. Oort*, te Broek in Waterland; *V. F. J. Boonacker*, te Enkhuizen; *E. Cats Wor*, aldaar; *A. J. van der Lee*, te Grootebroek; *N. A. van Charante*, te Oostzaandam; *H. J. Wunder*, te Purmerende; *G. W. E. de Wijs*, te Schoonhoven; *H. P. Berlage*, te Muiderberg; *W. H. Linse*, te Steenderen; *V. van der Willigen*, te Vorgten en *C. van Schaick*, te Dwingelo.

RIJSOORT, den 31 October.

Heden werd door den kerkeraad der hervormde gemeente alhier het volgend zestal van predikanten geformeerd: DD. *J. Cannegieter Rz.*, te Foudgum en Raard; *G. J. Zijnen P. J.Zn.*, te Zevenhoven; *P. Bogers van Buuren*, te Spijk; *T. J. Montijn*, te Goudriaan; *J. P. de Keyser*, te Noordeloos en *G. P. Kits van Heyningen*, te Akkrum. Drietal: DD. *Kits van Heyningen*, *Montijn* en *Zijnen*; hetwelk den ambachtsheer is toegezonden.

KAMPERVEER, den 6 November.

Bij de Hervormde Gemeente alhier is beroepen de wel eerw. heer *J. W. Felix*, predikant te Longerhouw c. a.

Nederlandsche handel in China.

(Bij het Departement van Kolonien, door het Indisch Bestuur van het Nederlandsch Consulaat te Canton ontvangen, en medegedeeld in de Staats-Courant van den 3 September 1850, no. 208).

Vervolg en slot van no. 81.

Bij eene beschouwing der staten van invoer in China valt dadelijk in het oog, dat Nederlandsche manufacturen, daarin, betrekkelijk weinig aandeel hebben, en veel verbetering hierin, valt niet te voorzien, bijaldien het eene waarheid is, dat de voortbrengselen van het Nederlandsche fabrijkwezen, zonder speciale bescherming, met die van vreemde nijverheid niet kunnen concurreren. — Met opzigt tot de katoenen-fabrijkaten komt zulks minstens ontwijfelbaar voor, en hoezeer in Nederland nog geene proeven zijn genomen met de vervaardiging en uitzending van katoenen stoffen, die aan de bekende vereischten voor de Chinesche markten zouden kunnen voldoen, — zoo mag men veilig aannemen, dat die proeven slechts verlies zouden opleveren, en wat de ligte katoenen goederen aangaat, niet met de Engelsche — noch wat de zwaardere soorten betreft, met de Amerikaansche — manufacturen, zouden kunnen wedijveren.

Ook ten opzigte der wollen stoffen ondervinden de Nederlandsche voortbrengselen in China eene zeer sterke mededinging, die echter met iets beter gevolg zouden kunnen worden bestreden, dan zulks tegenwoordig plaats vindt, indien de Nederlandsche fabrijkanten zich meer konden toeleggen om de confectie hunner stoffen in te rigten naar de behoefte en den smaak der Chinezen, en ook wat pakking, opmaking enz. aangaat, de vereischten in acht te nemen, die, hoe minutieus ook, veelal voor het debiet zeer veel afdoende zijn. — Het doorgaans niet of onvolledig opvolgen der ten deze gegeven aanwijzingen draagt veel bij, om de uitsending van Nederlandsche wollen stoffen over het algemeen verlies gevend te doen zijn.

In het bijzonder wordt tegenwoordig even ongunstig resultaat verkregen van Leidsche polemieten, een artikel, van oudsher speciaal door den Nederlandschen handel in China aangevoerd en voor weinige jaren nog grif afgaande tot onge-

het dubbele der prijzen, die daarvoor hier thans zijn te bedingen. — Tot trapsgewijzen teruggang van dit artikel moge eenigzins bijgedragen zijn, ongenoegzame zorg van sommige fabrijkanten om slechts polemieten van kwaliteit en in de verlangde (hier even als elders aan afwisseling onderhevige) sortering uit te zenden, — het is echter tevens zeker, dat deze van stoffen door andere en goedkooper fabrijkaten van vreemden oorsprong eenigermate zijn verdrongen, — en onder de meer gegoede klasse der Chinezen gebruik geraakt. — De ook in vergelijking met het laatst vorige jaar, belangrijke aanvoer van Hollandsche polemieten in 1849, moet dus niet tot eene gevolgtrekking omtrent het debiet dezer stoffen in China leiden; de genomen invoer van het laatste jaar is veeleer daaraan toe te schrijven, dat de voorraad van polemieten in entrepôt op Java zich door onverkoopelijkheid aldaar van lieverlede had opgehoopt, en dienvolgens in 1849 eene meer dan gewone hoeveelheid naar China is verzonden. De Hollandsche polemieten worden tegenwoordig, zoowel te Canton als te Shanghai van de hand gezet tot courses, die ondanks de verminderde fabrijksprijzen, voor de uitzenders een belangrijk verlies geven, hetwelk vermeerderd wordt door de buitensporig hooge bekomende regten, die op het artikel drukken (8). Hollandsche polemieten betalen bij den invoer in China circa Sp. m. 2^{25}/p. stuk, volgens het thans vigerend tarief, welk tarief werd daargesteld in het jaar 1843, toen deze stoffen eene gemiddelde markt-waarde hadden van Sp. m. 30 per stuk, en thans onveranderd blijft nu men die waarde slechts op hoogstens Sp. m. 18 à 19 kan aannemen. Het is mogelijk, dat die zoo zeer gedaalde prijs tot een vermeerderd debiet van Hollandsche polemieten in China leide, en dus in het einde nog ten voordeele der Leidsche fabrijken keere, — wanneer hier tevens eene billijke reductie van het inkomend regt kan verkregen worden, — doch laat zich omtrent het een noch het ander iets met zekerheid bepalen.

De inruiling van Chinesche producten is hier steeds zeer bevorderlijk tot het debiet van manufacturen, — en de winsten op eerstgemelde zijn doorgaans meer dan voldoende tot dekking van het verlies, dat veelal op het laatste moet geleden worden. — Ook uit dit oogpunt is het dus te bejammeren, dat de Nederlandsche handel zich dusverre zóó weinig toegelegd heeft om langs dezen weg te voorzien in de aanzienlijke behoefte aan theeën, welke Holland voor de consumtie heeft. In de laatste jaren althans, zijn de thee uitvoeren van China naar Nederland voor verreweg het grootste gedeelte geschied voor Engelsche en Amerikaansche rekening, en de oorzaak van dit verschijnsel is niet zoo zeer te zoeken in de bij vreemden bestaande meerdere behoefte aan middelen van remise, als wel in gebrek aan ondernemings-geest bij den Nederlandschen handel. Het aanzienlijk verschil van regten in Holland op den aanvoer van thee onder Nederlandsche of vreemde vlag bestaande, en de bescherming bij het tarief bovendien aan den regtstreekschen aanvoer uit China toegekend, — hebben dusverre eeniglijk geleid tot de bevoordeeling van enkele nationale reederijen, — doordien jaarlijks in China eenige weinige Nederlandsche bodems tot ongeveer het dubbele van den voor vreemde schepen bestaanden cours, eene retourvracht hebben kunnen vinden. Wenschelijk moet het voorzeker geacht worden, de in het nog vigerende tarief opgesloten protectie ten faveure van den Nederlandschen handel met China op te heffen, — wanneer dezelve geen andere resultaten kan te weeg brengen, — daar, zoo als hier boven gezegd is, het bedoelde differentieel regt de Nederlandsche bodems genoegzaam uitsluit van de vrachtvaart tusschen China en vreemde Westersche staten.

Het laat zich evenwel voorzien, dat, bijaldien volgens de in Nederland aanhangige wets-ontwerpen, alle verschil tusschen de belasting van direkte- en indirekte thee-aanvoeren zal komen op te houden, — Holland voortaan een groot gedeelte van deszelfs benoodigde theeën trekken zal van de immer ruim voorziene Engelsche markten, en dreigt zulks te zullen leiden tot eene vermindering der nationale vaart op China, ten zij de Nederlandsche ondernemingsgeest zich meerder ontwikkele, dan onder het systhema van protectie het geval is geweest.

De veranderde omstandigheden, waaronder op Java de theekultuur wordt voortgezet, en de buitengewoon verhoogde prijzen van het koffij-artikel, schijnen met eenigen grond eene toenemende consumtie van Chinesche theeën in het moederland te mogen doen verwachten; — toonende onderstaande opgave aan, welke hoeveelheden van het Chinesche en Javasche produkt, in de laatste vijf jaren naar Nederland werden verzonden.

Thee uitvoeren naar Nederland:

	van China.			*van Java.*		
	Chinesche theeën.			*Java theeën.*		
1845	2,105,950	Amstm.	℔.	437,644	Amstm.	℔.
1846	2,226,840	»	»	767,773	»	»
1847	907,445	»	»	873,173	»	»
1848	1,224,300	»	»	1,073,079	»	»
1849	1,611,855	»	»	764,829	»	»

Canton, Maart 1850.

(8) Het Indisch bestuur is hereids door het Ministerie van Kolonien aangeschreven, om door tusschenkomst van den Nederlandschen Consul in China, hierin, eene gewenschte verandering te bewerken.

Onder hartelijke dankbetuiging zijn voor de nagelaten betrekkingen van den Onderwijzer R., bij *M. Pruim*, van 12 October—8 November ll. nog ontvangen: Van den Heer *Niehof*, te Weidum, namens eene onbekende geefster *f* 10; van den Heer *W. Leeuwes*, te Leeuwarden, namens het Onderw. Gezelschap aldaar *f* 23,50; van X te Lienden in Gelderland, eene Coupon, groot *f* 1,48½; van den Heer *J. Laskewits*, te Oudkerk, namens eenige Onderwijzers en particulieren in de Trijnwouden *f* 18,35; van den Heer *J. H. Swildens* en eenige Onderwijzers te Amsterdam *f* 8,50; van Mevr. de Wed. A. te Sn. *f* 1,50; van den Heer W. op Ameland *f* 1,50; van een oud wapenbroeder van R., thans Rijks-Ambtenaar op Ameland *f* 1,50; van Prof. *van Sw.* te Gr. *f* 2; van den Heer B., thans te Leeuwarden *f* 2,50; van den Heer *Behrns*, Schoolopziener, namens de Onderwijzers van ZEds. District *f* 22,50; van den Heer J. J. D. J. uit Leeuwarden *f* 17.

Later inkomende giften zullen voortaan in het Schoolblad *de Wekker* worden vermeld.

M. PRUIM.

Naar aanleiding van het berigt der COMMISSIE *tot oprigting van een Ruiterstandbeeld binnen de stad Amsterdam, ter eere van Z. M. Koning Willem II*, »dat het gezamenlijk bedrag der toegezegde en reeds ingekomene gelden ongenoegzaam bevonden is tot daarstelling van een waardig gedenkteeken, zoo als het door de Commissie bedoeld werd," hebben de ondergeteekenden, die zich ten verigen jare, niet zonder goed gevolg, onledig hebben gehouden met de inzameling hier ter stede van bijdragen tot gezegd oogmerk, gemeend het bedrag der bij hen gestorte gelden wederom ter beschikking der Inschrijvers te moeten stellen.

Dientengevolge bieden zij, bij dezen, de gelegenheid aan, die gelden tegen kwitantie of tegen teruggave van het destijds afgegeven Bewijs, ten volle terug te komen ontvangen, en zulks gedurende de volgende week, van Maandag den 18 tot Zaturdag den 23 November, dagelijks van des voormiddags 11 tot 's namiddags 2 ure, ten huize van den Boekhandelaar SURINGAR op de Kelders.

De gelden, binnen dat tijdsverloop *niet* teruggevorderd, zullen door de Commissie beschouwd worden als te harer beschikking gelaten, en, dientengevolge, onder afkorting der gemaakte onkosten, worden aangewend tot een weldadig doel.

De Leeuwarder Commissie tot inzameling enz.
VAN BOELENS, *President.*
G. T. N. SURINGAR, *Secretaris.*

Spaarbank te Leeuwarden.

Van navolgende Aanteekenboekjes worden de Houders, die voor 't oogenblik aan Directeuren onbekend zijn, bij dezen opgeroepen, om het daarbij omschreven schuldbedrag ten laste der Bank, af te halen in de wekelijksche zitting van Maandag, den 26 November 1850, 's voormiddags tusschen 11 en 1 uur.

No. 714, staande ten name *Fonds: Zorg voor Weduwen* . . . *f* 589,31.
» 2424, » » » *Fonds voor 't Monument van van Speyk* - 33,15.
» 2893, » » » *C. J. van der Burg* . . . . . . - 229,36.
» 2519, » » » *W. J. van der Burg*. . . . . . - 364,81.

Aan deze oproeping niet voldaan zijnde, zal ten aanzien dezer deelnemingen worden beschikt naar aanleiding van art. 34 der Wet op de Spaarbank.

Leeuwarden,
den 4 November 1850.

Directeuren voornoemd,
J. W. BROUWER, *President.*
R. D. SMEDING, *Secretaris.*

*** Getrouwd:
Breskens,
den 4 November 1850.
Eenige kennisgeving.
A. W. J. ZUBLI, *Officier van Gezondheid*, en
T. BINKSMA.

*** Vijftigjarige Echtvereeniging van:
Sebrans onder Huizum,
den 9 November 1850.
RITSKE D. DIJKSTRA, en
JANKE W. SCHOENMACHER.

*** Heden beviel voorspoedig van een' welgeschapen ZOON A. W. BRUINSMA geliefde Echtgenoote van
Tjummarum, den 1 November 1850.
A. G. BIJLSMA.

*** Heden avond half zeven uur beviel zeer voorspoedig van eene DOCHTER, WILLEMINA ELISABET JENTINK, geliefde Echtgenoot van
Leeuwarden, den 7 November 1850.
J. IJPES LOJENGA.

*** Heden beviel van eenen welgeschapen ZOON, H. FLIERL, geliefde Echtgenoot van
Dockum, den 8 November 1850.
G. E. BECKER.

*** Bevallen van een' ZOON E. VAN DAM, geb. PETERS.
Leeuwarden, den 11 November 1850.

*** Gisteren avond om 11 uur, overleed tot onze bittere droefheid, mijn waarde Echtgenoot JAN JACOBS BURGGRAAFF, in leven Koopman en Winkelier alhier, in den ouderdom van ruim 37 jaren, waarvan ik 15½ jaren genoegelijk met hem vereenigd was, mij nalatende 4 Kinderen, te jong om hun verlies te beseffen.
Oosterbierum,
den 2 November 1850.
ANTJE J. WALDA.
Wed. JAN J. BURGGRAAFF.
Eenige kennisgeving.
De affaires blijven op denzelfden voet continueren.

*** Heden overleed mijn Echtgenoot de Heer SIJBOUT SIJBOUTS Zz., in den ouderdom van ruim 70 jaren.
Menaldum,
den 2 November 1850.
J. HESSELINK,
Wed. S. SIJBOUTS Zz.

*** Gisteren avond, ongeveer half elf uur, ontsliep zeer zacht, in den ouderdom van ruim 71 jaren, tot onze diepe droefheid, onze hartelijk geliefde Vader, de Heer BENEDICTUS VAN STEENWIJK, in leven Gemeente-Ontvanger dezer stad.
Dokkum,
den 7 November 1850.
P. VAN STEENWIJK.
C. VAN STEENWIJK.

BURGERLIJKE STAND.

Bij den Burgerlijken Stand te *Leeuwarden* zijn van den 5 tot en met den 11 November 1850 aangegeven: 17 Geboren. 9 Overleden. Getrouwd 5 paren.

Opgave der Prijs en Aanvoer van *BOTER* en *KAAS*, den 8 November 1850, aan de Stadswaag te Leeuwarden:

PRIJS.	AANVOER.
BOTER *f* 29,50.	657/4 242/8 82/16 vaten.
KAAS *f* 15,50 à *f* 18,00.	7888 Ned. ponden.

Prijs-Courant der Effecten.

Amsterdam, den 9 *November* 1850.

NEDERLAND.				
Werk. Schuld	2½ pCt.	52¼	53¼	52¾
Dito dito. ..	3 »	63¾	64½	63¾
Dito dito ...	4 »	83½	84	83¾
Amort.-Synd.	3½ »			
Handel-Maats.	4½ »			
FRANKRIJK.				
Certific.......	3 pCt.	49⅞	50½	50⅜
RUSLAND.				
Ob. bij *H.* 1798/1816	5 pCt.	101¼	102	101¾
dito dito 1828/1829	5 »	101½		
Dito bij dito..	4 »	85	86	85
Dito bij *Stiegl.*	4 »	85		
SPANJE.				
Leen.*Ard.*v.85 £	5 pCt.	11 11/16	11⅞	11⅞
» » v.510 £	5 »	11⅞	12⅜	12
» onb. Stukk.	5 »			
»	3 »			
» Binnenl.à6/m	3 »	30	31	30¾
Ardoin Coupon.. . .	»	7⅜	7 11/16	7 9/16

OOSTENRIJK.				
Metaliek.. . . .	5 pCt.	67½	71	68
» (nieuwe)	5 »	73	75¼	73¾
» »	2½ »	35	35¾	35¾
PORTUGAL.				
Te Londen 5 (nu 4)	pCt.	33		
»	4 »	32		
AMERIKA.				
Bank-Actien V. Staten				
Brazilie 1824...	5 pCt.			
» £ 200	5 »			
Peru.........	4½ »			
Venezuela...........				
Grenada......... ..				
Mexico...............				
Ecuador				

De beurs van heden verkeerde in eene ware paniek, alle fondsen werden tot veel verlaagde koersen aangeboden, sluitende de markt echter ten slotte iets vaster, dan de laatst genoteerde prijzen.

Zondag den 10 *November*,

Integralen 53¼, ⅜, ¼, ½. 4 pCts. 83¾, 84. Ardoins à £ 510 12⅜, 7/16. Dito Coup. 7⅞, 8, 1/16, ⅛, 3/16, ⅛. Binnenl. 3 pCts. 31, ⅛, ¼, 7/16. Portug. 4 pCts. 33½. Belgie 2½ pCts. 44⅜, ½. Fr. Oblig. 3 pCt. 50, 49⅞, 50, 3/16, ¼, ⅛. Metaliek 5 pCt. 68¼, ⅜. Dito 2½ pCt. 35¾, 36¼. Mexik. 28.

De stemming was heden over het algemeen iets gunstiger.

In Spaansche en Fransche fondsen was de handel voornamelijk zeer geanimeerd.

Prijzen der Buitenlandsche Coupons en Uitgelote Obligatien.

Metaliek. . . . . *f* 24.80	Spaansche Piast. . . . . . *f* 00.00
Napelsche . . . . » 00.00	Hamb. Russ. . . . . . » 36.75
Div. Engelsche in £. . . . . » 11.72½	Russen in Zilv. R. . . . . » 36.75
Engelsche Russen. . . . . . » 11.72½	Poolsche in fl. . . . . . » 27.62½
Fransche . . . . » 56.12½	Coup. Port. 1 Januarij 1848
Belgische . . . . » 56.12½	per £ 2. . . . » 00.00
Pruisische . . . . » 34.25	» » Binn. n. 14. . . » 00.00

Bij de Policie te Dragten zijn inlichtingen te bekomen omtrent een witte ruigharige WINDHOND.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD LEEUWARDEN, gedenken, op Woensdag den 27 November e. k., des voormiddags te 11 ure, ten Raadhuize, in het openbaar te verpachten:

1º. De OPKOMSTEN van de TOL VAN DE TREKSCHEPEN, varende tusschen de steden Leeuwarden en Harlingen, voor 3 jaren, in te gaan 1 Januarij 1851;
2º. De OPKOMSTEN van het WIPPEN DER VERWERSBRUG, voor 7 jaren, in te gaan 1 Januarij 1851.
3º. De VISSCHERIJ IN DE STADSGRACHT;
4º. De VISSCHERIJ IN HET VLIET, de POIMARGE en bij de VERWERSBRUG, beide voor 3 jaren, in te gaan 1 Mei 1851.

En bij geslotene briefjes, welke vóór of op den 26 November e. k., ter Stads Secretarie, moeten zijn ingeleverd, te verhuren:

1º. Een MOESTUIN, ten Zuiden van den Straatweg, bij het voormalige Tolhuis, aan den Zwartenweg onder Lekkum, groot 28 roede en 40 el, voor 3 jaren, in te gaan den 12 Mei 1851.
2º. Een stuk WEIDLAND aldaar, groot 54 roede 90 el;
3º. Een stuk DITO aldaar, groot 1 bunder 44 roede en 10 el;
4º. Een stuk DITO aldaar, groot 3 bunder 45 roede, mede voor 3 jaren, in te gaan Petri 1851.

De Voorwaarden van deze Verpachting en verhuring, alsmede de Boeken, waarin de opbrengst der bevaren tollen, gedurende de laatste jaren, zijn opgeteekend, liggen van af den 15 dezer, ter Stads Secretarie ter lezing.

Leeuwarden,
den 11 November 1850.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
VAN BOELENS.
Ter ordonnantie van Dezelve,
H. S. DE WAL.

VERANDERDE BEKENDMAKING.

De GRIETMAN VAN HASKERLAND convoceert bij deze ten verzoeke van de respective Kerkvoogden de Hervormde Floreenpligtigen van de ondervermelde dorpen, om te compareren op de hierna vermelde dagen, uren en plaatsen, als die van:

Nijehaske, op Woensdag den 13 November 1850, des voormiddags ten 11 ure, in de Kerk aldaar.

Oudehaske, op denzelfden dag, des namiddags ten 2 ure, in de School aldaar.

Haskerhorne, op Donderdag den 14 November 1850, des voormiddags ten 10 ure, in de Kerk aldaar.

Joure, *Westermeer*, *Snikzwaag*, } in plaats van op Donderdag op VRIJDAG den 15 *November* e. k., des namiddags ten 3 ure, op het Grietenijhuis te Joure.

Ten einde; op te nemen en na te zien de Kerkvoogdij-Rekening over 1849, vast te stellen de Begrooting voor 1851, nieuwe Kerkvoogden te benoemen waar zulks noodig is en te delibereren en te resolveren over zoodanige punten als dan ter tafel zullen worden gebragt.

Joure, den 2 November 1850. *De Grietman voornoemd, bij deszelfs absentie,* B. P. GORTER, *Assessor.* *Ter ordonnantie van denzelven,* C. L. VAN BEIJMA THOE KINGMA.

AANBESTEDING.

GRIETMAN EN ASSESSOREN VAN BARRADEEL, zullen, op Donderdag den 14 November e. k., des middags ten twaalf ure, in de Herberg *de Zwaan* te Tzummarum, onder approbatie van Heeren Gedeputeerde Staten van Friesland, presenteren te besteden:

Het BEVLOEREN, BEPUINEN en BESCHILLEN van het rijdspoor door de Buurt van den dorpe *Tzummarum*, ter lengte van ruim 800 ellen.

Bestek en Conditien hiervan, liggen ter lezing in bovengemelde Herberg; en zal een uur vóór de besteding aanwijzing van het werk op de plaats geschieden.

Sexbierum, den 2 November 1850. *Grietman en Assessoren voornoemd,* L. G. HILBIDA. *Ter ordonnantie van dezelven,* E. J. ALTA.

GRIETMAN EN ASSESSOREN VAN UTINGERADEEL, roepen bij deze op de Stemgeregtigde Hervormde Floreenpligtigen van de navolgende dorpen, om op onderstaande tijden in hunne kerken te verschijnen, en wel die van:

Terkaple, Zaturdag den 16 November 1850.
Akkrum, Maandag den 18 dito.
Oldeboorn, Donderdag den 21 dier maand, en
Terhorne, Zaturdag den 23 November 1850.

telkens des middags ten *twaalf* ure.

Ten einde alsdan: 1°. op te nemen de Rekening van de Kerkelijke Administratie over 1849; 2°. met of zonder veranderingen vast te stellen de Begrooting voor 1851; 3°. Kerkvoogden te stemmen in plaats van de met 1851 afgaanden, alsmede die van *Terhorne* een Kerkvoogd in plaats van den met er woon vertrokkenen *P. W. Rijpkema*, en eindelijk 4°. na deliberatie, te besluiten op alsdan verder te doene voorstellen.

Oldeboorn, den 5 November 1850. *Grietman en Assessoren voornoemd,* W. H. LIJCKLAMA à NIJEHOLT. *Ter ordonnantie van dezelven,* W. A. EVERTSZ, *Secretaris.*

GRIETMAN EN ASSESSOREN VAN UTINGERADEEL, roepen bij deze op de stemgeregtigde Zeedijks-Floreenpligtigen van navermelde dorpen, om op onderstaande tijden en plaatsen te verschijnen, en wel die van:

Akmarijp, in de School te Terkaple, op Zaturdag den 16 November 1850.
Terkaple, in de Kerk aldaar, op denzelfden dag.
Akkrum, Maandag den 18 November 1850, in de Kerk der Hervormden aldaar.
Oldeboorn, Woensdag den 20 dito, op het Grietenijhuis, en
Terhorne, Zaturdag den 23 dier maand, in de Kerk der Hervormden aldaar, allen telkens des voormiddags ten elf ure.

Ten einde voor opgemelde dorpen te stemmen DIJKS-VOLMAGTEN bij de Contributie van Hemelumer Oldephaerts cum annexis Zeedijken, voor zes aaneenvolgende jaren, ingaande met 1 Januarij 1851.

Oldeboorn, den 5 November 1850. *Grietman en Assessoren voornoemd,* W. H. LIJCKLAMA à NIJEHOLT. *Ter ordonnantie van dezelven,* W. A. EVERTSZ, *Secretaris.*

Logement en Land.

De Notarissen J. S. BOKMA en A. BINNERTS, te Akkrum en Heerenveen, zullen, op Vrijdagen den 15 en 29 November 1850, provisioneel en finaal, telkens des avonds ten 7 ure, in na te melden Logement, bij strijk- en verhooggeld, verkoopen:

1. Een hecht, wel onderhouden en zeer ter nering staand LOGEMENT, met DOORREED, PAARDESTALLING en WAGENHUIS, staande en gelegen aan den Straatweg van Leeuwarden naar de Overijsselsche grenzen en aan den Rijdweg naar de Joure en Gorredijk, bij de Harddraversbaan in de Terbandster Schans, nabij Heerenveen, bestaande de Huizinge hoofdzakelijk uit: eene Beneden- en Bovenzaal, groote Voorkamer, Logeerkamertjes, Keuken en zoo voorts; bij *Jan S. Ruiter* in gebruik.
2. Een stukje LAND, bij voorschreven Logement *de Driehoek* genaamd.
3. Een uitgang best WEI- en KLIJNLAND, groot 4.10.70, gelegen aan den algemeenen Rijdweg onder Terband; in 4 perceelen.

De aanvaarding zal zijn: van het Logement c. a. 12 Mei 1851, en het Land dadelijk na de toewijzing.

Nadere informatien zijn te bekomen ten Kantore van voormelde Notarissen.

De Notaris A. HAAGSMA, te Sneek, zal, ten verzoeke van den Heer PH. H. THEMMEN DE LANG, te Lutkewierum, op Zaturdag den 16 November 1850, 's namiddags 3 uur, bij *Douwe Alles Dijkstra*, te Rien onder Lutkewierum, provisioneel verkoopen:

Eene hechte voor weinige jaren veel verbouwde HUIZINGE, met BUITHUIS, waarin Stalling voor 7 Koeijen, en SCHUUR, benevens ruim HORNLEGER; door *Tjeerd Tjibbes Wiersma c. s.* bewoond en gebruikt, staande aan den Slagtedijk nabij en onder Lutkewierum, bijzonder geschikt voor eene Herberg, of ook om in 2 gedeelten verhuurd te worden; bevoorregt met het maaijen van een gedeelte dijk tegen bezwaar van onderhoud, zijnde hetzelve met vergunning van het Bestuur tot dus verre ook geweid.

Aanvaarding 12 Mei 1851. Conditien te vernemen bij den Notaris en den Heer DE LANG, bovengenoemd.

Op Weper te Oosterwolde.

De Notaris TADEMA, zal, op Maandag den 18 November 1850, 's namiddags te 4 uur, in *de Gouden Klok* te Oosterwolde, op de gewone wijze veilen en provisioneel verkoopen:

Eene vruchtbare ZATHE LANDS, met HUIZINGE en SCHUUR, no. 91, in het buurschap Weper; bij *Jan Andries Koops* in huur, met het hierbij behoorende EEN ZEVENDE DEEL in het WEPERVELD en VEEN, groot bijna 700 bunder; alles met St. Petri, 12 Mei en St. Jacobi 1851 te aanvaarden; verdeeld in 30 perceelen. — Verkoopboekjes zijn bij den Notaris te bekomen.

In het Westeinde te Donkerbroek.

De Notaris TADEMA, zal, met den Notaris G. ATTEMA, te Oldeberkoop, op Vrijdag den 22 November 1850, des namiddags te 2 uur, ten huize van *Gerrit Jans Dokter*, Kastelein te Donkerbroek, in het openbaar, op bekomen vergelijke autorisatie, veilen en provisioneel verkoopen:

Eene bij uitstek vruchtbare ZATHE en LANDEN, in een uitgang liggende in het Westeinde te Donkerbroek, bestaande in: eene hechte Huizinge en Schuur, met 40 bunder Bouw-, Weid- en Hooilanden, 10 bunder gewoon Heideveld en 10 bunder Ondergrond van Hoogveen; bij den mede-eigenaar *Klaas Hendriks Donker* in gebruik en op St. Petri, 12 Mei en St. Jacobi 1851 te aanvaarden; verdeeld in 29 perceelen. — Verkoopboekjes zijn bij de Notarissen bovengenoemd te bekomen.

De Notaris GOSLINGS, te Harlingen, zal, ten huize van *Beidschat*, in de Makkumerwagen te Harlingen, op Woensdag den 20 November 1850, provisioneel, en Woensdag den 27 November daaraanvolgende finaal, telkens des namiddags 1 uur, in het openbaar verkoopen:

2 bunder 60 roede 10 el BOUWLAND, gelegen in drie stukken op Baderburen onder Arum, Kadaster sectie B, nos. 286, 287 en 299; laatst in huur en gebruik bij *Anne Sijbrens Jongsma*; na de toewijzing te aanvaarden.

Verkooping van Afbraak.

L. HARMENZON, Deurwaarder te Leeuwarden, zal, op Donderdag den 14 November 1850, voor den middag om 10 uur, op de Kaai besijden de voormalige Hoeksterpoort aldaar, verkoopen:

Eene groote partij AFBRAAK, waaronder: Balken, Planken, Juffers, Pannen enz.

BOELGOED.

De Arrondissements-Deurwaarder HALBESMA, te Ferwerd, zal, ten verzoeke van HAAKMA, Koopman te Akkerwoude, op vijf maanden crediet, tegen voldoende borgstelling, publiek aan de meestbiedenden verkoopen:

Twintig kalve-, melke- en vare KOEIJEN.

Wie gading maken, komen op Zaturdag den 16 November aanstaande, des namiddags ten 2 ure, ten huize van de Weduwe *Heeringa*, in de Herberg het Graauw Paard te Holwerd.

Te HOMMERTS, bij geslotene briefjes voor 5 jaren te huur:

Eene zeer vruchtbare en aangenaam aan den Straatweg onder de Hommerts gelegene ZATHE en LANDEN, met HUIZING en SCHUUR cum annexis, kadastraal groot 43 bunder 98 roede 80 el, alle Weidland; tot Petri en den 12 Mei 1851 in gebruik bij *Auke IJemes Stellingwerf* aldaar en alsdan vrij te aanvaarden.

Condities liggen ter inzage bij den Kastelein SLAGER, bij de Waag te Sneek en S. W. HOEKSTRA, Cand.-Notaris te Wommels, bij welken de briefjes vóór of op den 15 November 1850 franco moeten zijn ingeleverd.

Degenen welke Boeken of Papieren onder hunne berusting hebben, behoorende tot de Nalatenschap van wijlen den Heer Mr. ARENT VAN HALMAEL Jr., worden verzocht daarvan aangave te doen aan de Weduwe, op den Grachtswal te Leeuwarden.

NEDERLANDSCHE MAATSCHAPPIJ van Brandverzekering, bij Koninklijke besluiten gevestigd te TIEL.

De Ondergeteekende heeft de eer te berigten, dat hij door het Bestuur dier Maatschappij is benoemd tot HOOFD-AGENT voor *Leeuwarden* en deszelfs omstreken.

In deze uitgebreide en solide Maatschappij, welke in het afgeloopen jaar voor ruim vijf en dertig millioen Gulden aan nieuwe posten heeft ingeschreven, kan men zich bij den Ondergeteekende voor eene vaste en zeer billijke Premie tegen brandschade verzekeren op allerhande GEBOUWEN, MOLENS, KOOPMANSGOEDEREN, MEUBELEN enz.

J. TER HORST WZN., *te Leeuwarden, Oldegalileën, letter N, no. 74.*

De Ondergeteekende berigt aan zijne geëerde begunstigers, dat hij zijnen WIJNHANDEL heeft overgedragen aan den Heer B. ALRING HESSELINK, alhier; bedankt minzaam voor het in hem gestelde vertrouwen en beveelt zijnen opvolger in hunne welwillendheid aan.

Sneek, November 1850. G. ARKEMA.

Ingevolge bovenstaande advertentie van den Heer G. ARKEMA, heeft de Ondergeteekende de eer zich ten vriendelijksten bij ZEds. geachte begunstigers aan te bevelen, belovende de bediening zoo goed mogelijk naar genoegen te zullen voortzetten; hij blijft steeds voorzien van diverse soorten en gewassen zuivere Bourdeaux WIJNEN en van alle die WIJNEN en DRANKEN welke in eene goede Wijnkooperij behooren.

Sneek. B. ALRING HESSELINK.

212de Loterij. — Vijfde klasse. Trekking van af 11 November tot 6 December 1850,

waarvoor bij de ondergeteekenden LOTEN zijn te bekomen en het Contraboek ter inzage ligt. Erven P. DE VRIES Pz. *bij het Stadshuis te Leeuwarden.*

Bij dezelven is gelegenheid tot plaatsing van Twee APOTHECARS LEERLINGEN.

LEES HIER.

Bij H. S. LOTSTRA, Debitant in LOTEN te *Bolsward*, is in de thans trekkende 212de Staats-Loterij, vierde Klasse, op no. 5362, gevallen de kapitale Prijs van *f* 25,000, en wel op een half huurlot. — Hij houdt zich verder vriendelijk gerecommandeerd tot het debiteren van LOTEN, zoo wel in de tegenwoordige als volgende Klassen der Staats-Loterij.

VERKLARING

VAN EEN BIJ HET NEDERLANDSCHE LEGER GEDIEND HEBBEND SOLDAAT, DIE DE SLAG VAN WATERLOO BIJWOONDE, GENEZEN ZIJNDE DOOR DE ZALF EN PILLEN VAN *HOLLOWAY*.

Ik ondergeteekende *J. de Swart*, verklaar openlijk dat ik door de Zalf en Pillen van *Holloway* genezen ben van onderscheidene open wonden, welke haren oorsprong hadden in vroeger bij den slag van Waterloo ontvangen en toenmaals slecht geheelde blessures. Elk jaar was ik gedurende eenigen tijd met zware pijnen bedlegerig. Thans ben ik sedert twee jaar volmaakt welvarende ten gevolge van het gebruiken der Zalf en Pillen van *Holloway*, welke mij binnen een korten tijd hebben hersteld, en uit een gevoel van erkentelijkheid geef ik dit getuigschrift.

Lent, aan de Vossepels bij Nijmegen, den 4 October 1849. (Was geteekend) J. DE SWART.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:

DOOSJES PILLEN	van *f* 0,90,	*f* 2,10,	*f* 3,30,	*f* 7,75,	*f* 15,50,	*f* 23,50.
POTJES ZALF	van - 0,90,	- 2,10,	- 3,30,	- 8,15,	- 15,90,	- 23,90.

Zijn op *franco aanvrage, à contant*, te bekomen aan het Hoofddepôt, bij den Heer J. STRAATMAN, te 's Hertogenbosch; J. C. H. VAN HARINXMA, te Leeuwarden; M. GAARBEEK, te Groningen; H. A. P. VAN GORCUM, te Assen; alsmede te Londen, Strand 244, *Holloway's Etablissement.*

In een APOTHEEK, waar gelegenheid is zich theoretisch en practisch te bekwamen, wordt gevraagd een LEERLING of iemand welke zich tot het examen wil voorbereiden.

Adres onder letters A. W. bij den Boekhandelaar T. S. FEENSTRA, te Sneek. Brieven franco.

Een BAKKERSKNECHT, zijn werk verstaande, alsmede het KOEKBAKKEN, kan dadelijk werk bekomen. Belanghebbenden vervoegen zich in persoon bij L. v. AKKEREN, Mr. Bakker te Sneek.

Een ongehuwd PERSOON, het Boendermaken en wat tot het vak behoort, goed verstaande, kan dadelijk geplaatst worden. Adres bij de Erven P. DE VRIES, bij het Stadshuis te Leeuwarden. Brieven franco.

Tegen half November wordt op een dorp in de nabijheid van Dokkum, bij een Heer en eene Dame zonder kinderen gevraagd, tegen genot van goed loon, eene VROUWELIJKE DIENSTBODE, van middelbaren leeftijd, goed bekend met de wasch en verdere huishoudelijke werkzaamheden.

Adres in persoon of met gefrankeerde brieven bij den Boekhandelaar A. SCHAAFSMA, op den hoek van den Diepswal te Dokkum.

TER LEEUWARDER COURANT-DRUKKERIJ.